

OLDTID OG MIDDELALDER

TØNNES BEKKER-NIELSEN: Bydannelse i det romerske Gallien. Århus, Historisk Revy, 1984. 128 s.

Forfatteren redegør i forordet for bogens indhold: »Undersøgelsens genstand er det overordnede bymønster med dets skiftende strukturer, ikke den enkelte by: man vil derfor ikke finde detaljerede topografiske eller lokalhistoriske skildringer af hvert enkelt gallisk bysamfund, der omtales. Når en række enkeltbyers historie rides op, er det fordi denne rummer træk, der kan bidrage til at belyse det samlede bymønsters udvikling. Bogens formål er dobbelt: dels at beskrive urbaniseringen indenfor en afgrænset del af det romerske Nordvesteuropa, dels at fremlægge og diskutere nogle moderne økonomiske og geografiske analysemodeller, der måske kan være til nytte i en sådan beskrivelse. I det afsluttende kapitel opstilles en model for den galliske provinsbys udvikling, og her angives også nogle mulige fremtidige tilgangsvinkler til studiet af denne«.

Forfatterens gennemgang af de økonomiske og geografiske analysemodeller er interessant. Det er et spændende udgangspunkt for bogens hovedafsnit, der er en case-study af byudviklingen i den del af Gallien, forfatteren kalder det romerske Burgund vel vidende, at det er et anakronistisk udtryk. Forfatteren har imidlertid i forordet netop afskåret sig fra at foretage en dyberegående analyse i det udvalgte område af de 5 byer, som han finder særlig interessante for forståelsen af byudviklingen i Gallien. Dette afsnit er derfor meget magert på trods af de mange centrale spørgsmål, der stilles. Problemet er, at forfatteren fejlagtigt tror, at analysemodellerne kan give svaret på disse spørgsmål. Det kan de selvsagt ikke. De kan være en inspiration for forskeren ved hans problemformuleringer og i hans undersøgelser. Men alene et minutiøst studium af kildematerialet kan give historikeren svaret på de spørgsmål, der rettes mod fortiden.

Ligeledes bogens omfang forhindrer naturligvis en sådan dyberegående analyse, og man kan derfor kun håbe på, at forfatteren på baggrund af de centrale spørgsmål, han har stillet, vil videreføre sine studier af de galliske byer under inddragelse af f.eks. det epigrafiske materiale, der er centralt for en undersøgelse af denne karakter.

Arne Søby Christensen

SIGNE ISAGER: Forpagtning af jord og bygninger i Athen. Attiske indskrifter. Kbh., Museum Tusculanums Forlag, 1983. 102 s.

Begrebet forpagtning er meget væsentligt for en dybere forståelse af både økonomiske og sociale sammenhænge i den antikke verden. Det er derfor med stor interesse, man gennemlæser Signe Isagers gennemgang af ialt 8 attiske indskrifter, som belyser dette emne for forskellige synsvinkler. Bogen henvender sig »til alle, der interesserer sig for den græske oldtid« (s. 8), og det forekommer derfor naturligt, at indskrifterne foreligger oversat og kommenterede. Ligeledes er bogen forsynet med en meget nyttig oversigt over problemer vedrørende epigrafisk forskning og – mere generelt – med en indføring i jordretslige forhold og forpagtningens terminologi. En fin bibliografi afslutter fremstillingen.